

Naša šola.

(Mladostni spomini; spisal Dobrávec.)

(Dalje.)

Zga tisti dan je bila stvar dognana. Samo Lenčkova Katinka je bila še prašana, če je bil pastir Andrejec včeraj popoludne doma. Rekla je, da ne vé; to pa vé, da so pravili Ivaničeva mati sinoči, da je bil deček ves dan v postelji za pečjo.

To spričevanje, kakor smo vsi vedeli, da je resnično kot beli dan, pomagalo je pač toliko, kakor prav nič. Janko je ostal lažnik, dokler se stvar ne obrne kam drugam; le kazen mu je še prizanesel gospod Brne, dokler se natančneje ne prepriča sam.

Nam vsem je bilo žal, da je zabredel Janko v tako sramoto, in ko smo se vračali domov, prijel je lažnjivca Rogljev Vladko prav trdo, tudi Janko mu je očital laž. Nihče ni hotel iti poleg njega. Pastir je začel razgrajati in nas zmerjati, mi smo pa vtaknili glave skupaj ter primerjali izdelke šolske naloge, katero nam je bil ravnokar popravljeno vrnil gospod Brne. Bili so računi, in nikdo izmed nas se ni mogel pohvaliti, da je izvršil nalogo popolnoma dobro. Le Baličevega Lojzeta naloge nismo še obsodili. Gospod učitelj mu je nekaj ukazal narediti, ko smo se mi usuli iz šolskega poslopja. Ni ga bilo še za nami, dasi smo se vsi ozirali, kedaj priteče. Pastir je že zginil za oglom v Lenčkovo hišo, ko jo pripiha Lojze za nami. Ni se hvalil, vendar je dovolil, da smo pogledali in s svojimi primerjali tudi njegov izdelek. Res, bila je naloga brez pogrška in snažna kakor malokatera. Radovoljno smo priznali vsi, da je Lojze v resnici zaslužil najboljši red, namreč: »prav dobro.«

Nihče se ni več zmenil za pastirja.

Toda tisti petek potem nam je vendar huda predla. Lenčkov Andrejec nas je vse zatožil, niti domači hčerki Katinki ni prizanesel. Tudi o nji je povedal, da ga je sramotila in zmerjala po poti, ko se je zadnji torek vračal domov; mi drugi pa, rekel je, da smo metali celo kamenje za njim vsi, naj-huje pa Ivanič Janko.

»Janko, povej, kako je bilo?« velel mu je gospod Brne.

»Jaz sem rekel, da je lažnjivec, potem sem pregledaval računsko nalogo.«

»Kamenjali so me vsi«, toži pastir.

»Kdo vsi?« praša gospod učitelj tako naglo, da Andrejec ni utegnil premišljati. To je spravilo malopridneža v zadrego. Premišljal je, pa ne dolgo. Po svoji navadi si je naglo pomagal iz zagate ter jel ročno naštevati imena nas vseh, prvega je pa imenoval Baličevega Lojzeta. Tedaj mu je nestalo tal pod nogami, zakaj zagrmelo je nad ubogo pastirjevo glavo, kakor da se bliža sodni dan:

»Kdo? — Alojzij Balič je pomagal meni tisto opoldne urejevati zvezke. Dohitel vas je gotovo še-le ondaj, ko si bil ti že doma.«

Pastir je molčal kakor zid in rdečica ga je prehajala. Skušal si je vendar še pomagati iz zadrege in popravil svojo poprejšnjo trditev s tem, da je imenoval Cerkovnikovega Tončka najhujšega razgrajalca in zmerjalca, a tudi sedaj je kakor prvič zagrmelo nad njim: »Lažnik! — Poglej, kako kratke noge ima laž, in pomni, da se z lažjo ne pride nikamor. Tonček ni bil niti v šoli isti dan.« — Spogledali smo se in dobro se nam je zdelo, da ni pastir ničesar opravil proti nam. Tudi gospod Brne se je ozrl po nas, in poznali smo, da je naših mislij, zakaj pogledal je Ivaničevega Janka, potem pa Lenčkovega pastirja rekoč: »Glej! danes se je pokazala resnica, da lažeš in da si lagal tudi oni dan, ko si zatožil Janka Ivaniča. Sam sem prašal njegovo mater in izvedel, kako debelo si se zlagal, a tudi brez tega bi lahko izprevidel vsakdo, da si lagal oni dan in lagal celo s tem, da so te kamenjali mej potjo. Sram te bodi! Fej, lažnik!«

»Janko, povej, kaj vam je govoril oni dan, ko ste šli domov?«

Bojazljivo in proseče ga je pogledal pastir, zakaj predobro je vedel, da ne pojde gladko že zastran lažij; če pa pove še Janko, potem bo danes zanj in njegovo lažnjivost pravi nesrečni dan. Pastir nam je namreč tisto opoldne, izbiral takšna imena in priimke, kakoršnih se še pri odraslih surovih ljudeh ne sliši vsak dan.

Janko molči dolgo časa.

Vsi smo vedeli, da ne mara povedati, ker se noče maščevati. Saj je dostikrat slišal v cerkvi, šoli in doma, da je najslajše maščevanje, če človek vsled krščanske ljubezni prizanesse svojemu sovražniku.

»Zakaj ne poveš?« praša gospod Brne ostro.

Janko ni vedel, kaj bi rekel, in ko bi bil tedaj pogledal pastirja, molčal bi bil gotovo še dalje, zakaj Andrejca je bilo zelo sram in bled je bil kakor zid.

»Dostikrat ste nam že rekli, gospod učitelj«, dé Janko počasi in mirno, »da je grdo in grešno druge opravljati. Zato, oprostite, ne morem povedati.«

Tedaj se gospodu učitelju razjasni resni obraz, zadovoljno potaplja Janka po rami in pravi: »Lepo si povedal, sinko moj! Prav je to, da se nočeš maščevati. To me veseli. Tako početje je po božji postavi in sam Bog je bo poplačal.«

Pastir ni vedel kam pogledati.

Drugo uro so prišli v šolo duhovni gospod učiti krščanski nauk. Izvedeli so bili o Jankovem dobrem delu in pohvalili njegovo prizanesljivost in rekli, da si človek s takimi deli nabira zakladov za sveta nebesa.

Tudi mi smo se veselili, da je Janko tako modro ukrenil in ponosno smo se ozirali nanj; on je bil pa prijazen, ponižen in prizanesljiv kot prej.

